

Ylioppilastutkinnon rakenne

Maunulan yhteiskoulu
HELSINGIN MATEMATIIKKALUKIO

Ylioppilastutkintoa suorittavan kokelaan on
suoritettava vähintään viisi (5) koetta:

**Äidinkieli
ja
kirjallisuus**

Matematiikka

- pitkä
- lyhyt

Tutkintoosi on sisällyttävä
vähintään **yksi vaativampi koe:**

- pitkä matematiikka
- vieras kieli
- toinen kotimainen kieli

**Toinen
kotimainen
kieli**

- pitkä
- keskipitkä

**Reaaliaineiden
kokeet**

**Vieraat
kielet**

- pitkä
- lyhyt

Valittavissa olevat kokeet 2022-

Äidinkielen ja kirjallisuuden / S2 kokeen lisäksi tutkintoosi kuuluu **kolme (3) koetta näistä eri ryhmistä:**

- matematiikka
- toinen kotimainen kieli
- vieras kieli
- reaaliaineen koe

Sinun on **ylioppilastutkintoosi suoritettava kuitenkin viisi (5) koetta**

- mikäli jätät matematiikan tai toisen kotimaisen kielen kokeen pois, on sinun suoritettava kaksi reaaliaineen koetta tai kaksi vieraan kielen koetta

Reaaliaineiden koepäivät

Maunulan yhteiskoulu
HELSINGIN MATEMATIIKKALUKIO

Reaalikokeessa on **kaksi koepäivää** ja kummastakin aineryhmästä voit valita yhden kirjoitusaineen/tutkintokerta

Reaalin
koepäivä

psykologia

filosofia

historia

fysiikka

biologia

valitse
yksi

Reaalin
koepäivä

uskonto
(ev.lut./ort.)

et

yhteis-
kuntaoppi

kemia

maan-
tiede

terveys-
tieto

valitse
yksi

hajauttamalla tutkinnon kolmeen kertaan **voit suorittaa 6 reaalikoetta**

Osallistumisen edellytykset

Maunulan yhteiskoulu
HELSINGIN MATEMATIIKKALUKIO

Lukion oppimäärää suorittava

- ✓ voit osallistua kokeeseen **opiskeltuasi oppiaineen pakolliset opinnot**
- ✓ jos vieraassa kielessä ei ole pakollisia opintoja, on opintoja oltava kuusi opintopistettä
- ✓ erityisestä syystä rehtorin päätöksellä poikkeukset, jos on riittävät edellytykset kokeesta suoriutumiseen
- ✓ Kaikki määräykset osoitteessa ylioppilastutkinto.fi

HUOMIO!

Koetehtävät perustuvat pakollisiin ja valinnaisiin opintoihin

Kokeisiin ilmoittautuminen

Maunulan yhteiskoulu
HELSINGIN MATEMATIIKKALUKIO

- **noudata kokeisiin ilmoittautuessasi lukion antamia ohjeita ja määräaikoja**
- sähköinen ilmoittautumislomake täytetään noin 3,5 kk etukäteen

Syksyn tutkinto:
toukokuussa

Kevään tutkinto:
marraskuussa

HUOMIO!

Ilmoittautuminen on sitova

- myöhästyneen hakemuksen lautakunta hyväksyy vain sairauden tai muun erityisen painavan syyn vuoksi
- erityisen painavasta syystä voit hakea muutosta tai peruutusta lautakunnalta
- rehtori tarkistaa osallistumisoikeuden ja sen epäämisestä annetaan kirjallinen päätös

Ilmoittautumisen mitätöiminen

- **koe katsotaan hylätyksi, jos jäät saapumatta** koetilaisuuteen tai et jätä koesuoritusta arvosteltavaksi
- lautakunta voi hakemuksesi perusteella mitätöidä ilmoittautumisen, jos kokeesta poisjäämiseen on **erityisen painava hyväksytty syy**
  - lääkärintodistus sairaudesta
  - todistus ulkomailla opiskelusta tai työskentelystä kokeiden aikana
  - todistus varusmiespalveluksen aiheuttamasta esteestä

HUOMIO!

- perusteeksi ilmoittautumisen mitätöimiseen ei riitä:
  - opiskelu tai työskentely kotimaassa
  - pelkkä varusmiespalvelus
- mitätöinti ei pidennä ylioppilastutkinnon suoritusaikaa

Tutkinnon suorittamisaika

Maunulan yhteiskoulu
HELSINGIN MATEMATIIKKALUKIO

- tutkinnon kokeet järjestetään samanaikaisesti kaksi kertaa vuodessa
- tutkinto tulee suorittaa **enintään kolmena peräkkäisenä tutkintokertana**
- hylätyn kokeen voit kuitenkin uusia kolmena välittömästi seuraavana kertana
- poikkeus: sairaus, päätoiminen opiskelu ulkomailla, muu painava syy

2. lukuvuosi

3. lukuvuosi

• • **kevät**

syksy

kevät

syksy

kevät • •

HUOMIO!

- mieti tarkkaan oma yo-suunnitelmasi ja tutkinnon aloitus
- mikäli lukion opintosi venyvät yli kolmeen vuoteen voi aika loppua kesken
- jos määräaika kuluu umpeen tai et selviydy kolmannellakaan uusimiskerralla, sinun on suoritettava tutkinto uudelleen

Kokeen arvostelu

L Laudatur

E Eximia cum laude
approbatur

M Magna cum
laude approbatur

C Cum laude
approbatur

B Lubenter
approbatur

A Approbatur

I Improbatur

- jokaisesta kokeesta annetaan erillinen arvosana
- koesuorituksen tarkastaa ja arvostelee alustavasti lukion opettaja
- lopullisen arvosanan antaa Ylioppilastutkintolautakunta
- tulosten julkaisemisen yhteydessä lautakunta julkaisee myös lopulliset hyvän vastauksen piirteet, joista ilmenevät perusteet, joiden mukaan arvostelu on suoritettu
- tutkinnon tulokset ja kokelaan arvostellut koesuoritukset annetaan kokelaalle ja alle 18-vuotiaan huoltajalle nähtäväksi lautakunnan ilmoittamassa verkkopalvelussa

Oikaisumenettely

Voit vaatia lautakunnalta oikaisua, jos epäilet virhettä arvostelussa

- 14 päivän kuluessa saatiasi koesuorituksen nähtäväksi

Perusteltu oikaisuvaatimus tehdään sähköisesti ja on maksullinen

- suorita maksu ja anna vaadittavat yhteystiedot

Mikäli arvosana tai pistemäärä korottuu saat uuden todistuksen ja maksu palautetaan

Lautakunta nimeää vähintään kaksi uutta arvostelijaa

Mikäli arvosana ei muutu, maksua ei palauteta eikä päätökseen saa hakea muutosta valittamalla

selkeä tekninen virhe voidaan korjata rehtorin tai opettajan tarkistuspyynnöllä ilman oikaisumenettelyä

Kokeiden korotus ja uusiminen

**Hyväksytty
koe**

- saat KOROTTA niin monta kertaa kuin haluat
- todistukseen merkitään parempi arvosana, jos uusit kokeen tutkinnon suorittamisen aikana
- ylioppilaana korotetusta kokeesta erillinen todistus
- korottaminen on maksullista

Hylätty koe

- saat UUSIA kolme kertaa välittömästi seuraavien kolmen tutkintokerran aikana
- voit vaihtaa pakollisen vaativamman kokeen lyhyemmän oppimäärän kokeeseen edellyttäen, että tutkintoosi sisältyy yksi pitkän oppimäärän koe
- MAKSUTONTA, paitsi jos koe on hylätty, koska kokelas on jättänyt saapumatta koetilaisuuteen / kokelas ei ole jättänyt koesuoritusta arvosteltavaksi / hylätty vilpin tai koetilaisuuden järjestyksen häiritsemisen vuoksi

Erityisjärjestelyhakemukset

sairaus tai
vamman

lukemisen ja
kirjoittamisen
erityisvaikeus

erityisen vaikea
elämäntilanne

opetuskielen
puutteellinen
hallinta

- hakemus tehdään erityisopettajan kanssa noin 5 kk ennen koetta (syksy 2025: maaliskuu-huhtikuu 2025)
- **haetaan lautakunnalta kirjallisesti** vaadittavin lausunnon varustettuna silloin, kun ilmoittaudutaan tutkintoon ensimmäisen kerran / tarve havaitaan
- hakemus sisältää kokelaan henkilökohtaisen opintosuunnitelman, mahdolliset tukitoimet koetilanteessa tai muun selvityksen haettavista tukitoimista

Esimerkkejä erityisjärjestelyistä:

- lisäaika kokeen suorittamiseen (+2 tuntia)
- erillinen pienryhmätila tai lepäämiseen tarkoitettu tila
- oikeus suurentaa kirjasinkokoa tai käyttää suurempaa näyttöä
- näkövammaisen apuvälineillä suoritettava tai ääniaineistoltaan rajoitettu koe
- avustajan käyttö

Katso
YTL

Alkuun

Sairaus tai vamma

Maunulan yhteiskoulu
HELSINGIN MATEMATIIKKALUKIO

- jotta sairaus tai vamma voidaan huomioida ylioppilastutkinnon suorittamisessa, tulee kokelaan tai hänen huoltajansa hankkia lääkärin lausunto sairaudesta tai vammasta

LAUSUNNOT:

- Lääkärinlausunto; diagnoosi, sairauden tai vamman vaikutukset kokeiden suorittamiseen ja lääkärin erikoisala

Ylioppilastutkintolautakunta luokittelee sairauden tai vamman vaikutukset koesuoritukseen neliportaisella asteikolla:

ei vaikutusta

vaikuttaa jonkin verran

vaikuttaa merkittävästi

vaikuttaa erittäin paljon

- erityisjärjestelyn päättää lautakunta riippuen lausunnoista

HUOMIO!

Voi vaikuttaa erityisvaikeuden huomioimiseen myös arvostelussa, jos on tulossa **hylätty** arvosana

Lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus

LAUSUNNOT:

- lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeuteen perehtynyt erityisopettaja, psykologi tai puheterapeutti
- vähintään kahden eri aineryhmän opettajan lausunnot kokelaan suoriutumisesta
  - *äidinkielen ja kirjallisuuden opettajan lisäksi opettajan lausunto sen mukaan, mitä aineita koskevia erityisjärjestelyjä kokelaalle haetaan*

Ylioppilastutkintolautakunta luokittelee erityisvaikeuden vaikutukset koesuoritukseen neliportaisella asteikolla:

ei vaikutusta

vaikuttaa jonkin verran

vaikuttaa merkittävästi

vaikuttaa erittäin paljon

oikeus suurentaa
kirjasinkokoa ja oikeus
suurempaan näyttöön

+ edellisen lisäksi voidaan
myöntää lisäaikaa

+ edellisten lisäksi oikeus
erilliseen pienryhmätilaan

HUOMIO!!

Voi vaikuttaa erityisvaikeuden huomioimiseen myös arvostelussa, jos on tulossa **hylätty** arvosana

Erityisen vaikea elämäntilanne

Maunulan yhteiskoulu
HELSINGIN MATEMATIIKKALUKIO

Erityisen vaikea elämäntilanne voi johtua esimerkiksi:

- *lähiomaisen vakavasta sairastumisesta tai kuolemasta*
- *vaikeasta perhetilanteesta*
- *raskaasta oikeudellisesta prosessista*

LAUSUNNOT:

lausunnon voi antaa kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja tai lääkäri

Ylioppilastutkintolautakunta luokittelee vaikean elämäntilanteen vaikutukset koesuoritukseen neliportaisella asteikolla:

ei vaikutusta

vaikuttaa jonkin verran

vaikuttaa merkittävästi

vaikuttaa erittäin paljon

HUOMIO!

Erityisen vaikea elämäntilanne voidaan huomioida myös arvostelussa, jos on tulossa **hylätty** arvosana

Vieraskielisyys

- jos äidinkielesi ei ole suomi, ruotsi tai saame, JA olet suorittanut pakollisia S2-opintojaksoja, **voit ilman hakemusta suorittaa suomi toisena kielenä ja kirjallisuus-**oppimäärään perustuvan kokeen
- painavasta syystä oikeus muillakin erillisellä hakemuksella
- hakemuksesta lautakunta voi myöntää **erityisjärjestelyinä 2 tuntia** lisäaikaa muissa kuin vieraan kielen kokeissa
- **pistekorotusta hylättyyn arvosanaan ei voi saada**

Kokeen rakenne:

kuunteleminen

lukutaito

kirjoitustaito

LAUSUNNOT erityisjärjestelyyn:

- opiskelijan hakemus
- äidinkielen ja kirjallisuuden opettajan (tai suomi tai ruotsi toisena kielenä) lausunto
- reaaliaineen opettajan lausunto

Äkillinen ja ennakoimaton tilanne

Maunulan yhteiskoulu
HELSINGIN MATEMATIIKKALUKIO

- jos äkillinen tai ennakoimaton tilanne vaikuttaa kokeen suorittamiseen, tulee välittömästi ottaa yhteyttä rehtoriin
- on arvioitava, onko kokelaan edun mukaista hakea ilmoittautumisen mitätöintiä vai suorittaa koe erityisjärjestelyin
  - onko hajautuskertoja tai uusimiskertoja jäljellä
  - erityisjärjestelyitä: pienryhmätila, lepotila (rehtorin päätös)
- rehtorin päätös kyseiselle koepäivälle
- lautakunnan päätös lisäajasta ja muista erityisjärjestelyistä jäljellä oleville koepäiville tai muulle ratkaisulle

LAUSUNNOT:

päätös erityisjärjestelyistä tehdään ehdollisena, jos äkillisestä ja ennakoimattomasta tilanteesta tarvitaan lääkärinlausunto tai muita selvityksiä kokeen jälkeen

Järjestyksen rikkominen ja vilpillinen menettely

- matkapuhelimen ja muiden elektronisten laitteiden (kuten älykellojen) tuominen koetilaisuuteen on kielletty
- langattomien laitteiden käyttö on kielletty
- häiritsevä kokelas voidaan määrätä poistumaan ja koe hylätään

Seuraamus järjestyksen rikkomisesta ja vilpillisestä menettelystä:

- kaikki kyseisen tutkintokerran suoritukset hylätään ja kokelas menettää oikeuden osallistua saman tutkintokerran myöhempisiin kokeisiin
- jos menettely on toistuvaa tai muuten erityisen vakavaa ja haitallista, kokelas voi menettää lisäksi oikeutensa osallistua seuraavan tutkintokerran kokeisiin
- rehtori suorittaa tutkinnan todistajan läsnä ollessa ja tekee päätöksen
- kokelasta on kuultava, kuulemistilaisuudesta pidetään pöytäkirjaa ja on hankittava muu tarpeellinen selvitys
- päätökseen voi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen

Tutkintomaksut

- oppivelvollisina lukion suorittaville 5 ensimmäistä koetta maksuttomia
- oikeus maksuttomiin kokeisiin päättyy sen kalenterivuoden lopussa, jolloin opiskelija täyttää 20 vuotta -> koemaksu 38 € /aine
- maksu oikaisu-arvostelusta 56 € /aine

- lukiokoulutuksen järjestäjä perii maksut ja tilittää rahat Ylioppilastutkintolautakunnalle
- todistuksen saaminen edellyttää säädettyjen maksujen suorittamista
- jos sinulla ei ole osallistumisoikeutta tai ilmoittautuminen on hakemuksestasi mitätöity, voit pyytää koekohtaisen maksun palauttamista lautakunnalta vuoden loppuun mennessä